

Çeşitli Mesleklere Ait Etik İlkeler

1

Prof. Dr. İneyet Aydın-Lisans programı SEB237 kodlu "Meslek Etiği" dersi açık ders materyali olarak hazırlanmıştır.

12.2.2018

Tıpta Etik

- Tıp alanında hekimlerin tutum ve davranışlarının etik yönden belirleyen alan «Deontoloji»dir. Günümüzde ise daha çok «Tıbbi Etik» ifadesi kullanılmaktadır.
- Tıbbi etik hekimlerin uymakla yükümlü oldukları etik ilke ve kuralların analiz edilmesi, yorumlanması, yenilerinin eklenmesi, hekim ve diğer sağlık çalışanlarının ödev ve yükümlülükleri, özel tıbbi olgular (genetik çalışmalar, organ aktarımları, kopyalama, vb.) üzerinde çalışılması gibi anlamlar içerir.

Tıbbi Etik

- Tıp mesleğinin günümüzdeki ve tarihteki en önemli etik kodu tıbbın babası olarak bilinen Hipokrat'ın Hekim Andı'dır.
- Hekimlik alanında hekimlerin uymaları gereken ilke ve kurallar ilgili olarak Türkiye'de 1960 yılında yürürlüğe Deontoloji Tüzüğü bulunmaktadır.

Hukukta Etik

- Hukuk sistemi içinde üç temel meslek alanı bulunmaktadır. Yargıç, savcı ve avukat, hukuk sisteminin temel parçalarıdır.
- Bahsedilen bu meslekleri yerine getiren bireylerin uymaları gereken etik ilkelere ilişkin esaslar, bu mesleklere ilişkin özel yasalarda belirlenmiştir.
- Örneğin Avukatlık Yasası'nda belirtilen ilke ve yasaklamalardan bazıları;
- sır saklama, işin reddinin bildirilmesi, işin reddi zorunluluğu, avukatın vekaletten çekilmesi, çekişmeli hakları edinme yasağı,

Hukukta Etik

- Örneğin Avukatlık Yasası'nda belirtilen ilke ve yasaklamalardan bazıları;
  - Sır saklama,
  - İşin reddinin bildirilmesi,
  - İşin reddi zorunluluğu,
  - Avukatın vekaletten çekilmesi,
  - Çekişmeli hakları edinme yasağı,
  - Avukata çıkar karşılığında iş getirme,
  - Avukatların resmi kıyafeti,
  - Reklam yasağı
  - Görevi savsaklama ve kötüye kullanma

Kitle İletişimde Etik

- Basın ve yayın organları genel olarak kitle iletişim araçları olarak adlandırılabilir. Kitle iletişim araçlarının temel işlevleri kısaca haber verme, eğlendirme, inandırma ve kültür aktarma olarak sıralanabilir.
- Merkezi İngiltere’de bulunan «Basın Şikayet Komisyonu»nun yayınladığı Basın Etik İlkeleri raporunda, gazete ve süreli yayınlar yazar ve editörlerinin dikkat etmeleri gereken unsurlar belirlenmiştir

Kitle İletişimde Etik Basın Etik İlkeleri

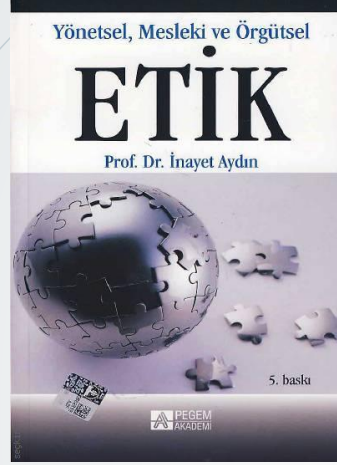
- ▶ Doğruluk
- ▶ Tekzip ya da yanıt verme olanağı
- ▶ Yorum, varsayım ve gerçek
- ▶ Gizlilik
- ▶ Dinleme aygıtları
- ▶ Hastaneler
- ▶ Gerçek dışı yansıtma ya da kötü temsil etme
- ▶ Göz dağı verme ya da taciz etme
- ▶ Yazılar için yapılacak ödeme
- ▶ Keder ya da şok durumu
- ▶ Masum yakınlar ve dostlar
- ▶ Çocuklarla söyleşi ya da çocukların resimlerinin çekilmesi
- ▶ Cinsellikle ilgili konularda çocukların durumu
- ▶ Suç kurbanları
- ▶ Ayrımcılık
- ▶ Mali gazetecilik
- ▶ Gizli kaynaklar
- ▶ Kamu çıkarları

Sporda Etik

- Sporun tarafları olan antrenörler, sporcular, taraftarlar, spor yöneticileri, spor yazarları ve sporla ilgili tüm kişilerin davranışları etik ilkelere uygun olmalıdır. Bu ilkeler;
  - Sporcular araç değil, amaç olarak görülmelidir.
  - Müsabakalar adil olmalıdır.
  - Katılım, liderlik, kaynaklar ve ödüller başarıya dayalı olmalıdır.
  - Spor etkinlikleri katılımcıların güvenliğini sağlayacak şekilde olmalıdır.

Kaynak

Aydın, İ. (2012). *Yönetmel, mesleki ve örgütsel etik*. Ankara: Pegem Akademi.

Aydın, İ. (2012). *Eğitim ve öğretimde etik*. Ankara: Pegem Akademi.